

[Hanne Severinsen]

Et mindretal, Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget, indstiller lovforslaget til forkastelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 131 stemmer (S, KF, V, FP, CD, RV, KRF og Hans Erenbjerg (UP)) mod 10 (SF).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Tredje behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion.

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 25/11 92. Første behandling 1/12 92. Betænkning 10/12 92. Anden behandling 16/12 92. Tillægsbetænkning 16/12 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Anne-Marie Meldgaard (S):

Når jeg tager ordet om lovforslagets praktikpladsdel her ved tredjebehandlingen, er det, fordi jeg gerne vil tale om ligestilling, ikke ligestilling mellem kønnene, som det plejer at være, men ligestilling mellem den offentlige og den private sektor.

Det har været pointeret meget under de forhandlinger, vi har haft her, at det var vigtigt, at vi fik givet den offentlige sektor samme vilkår som den private sektor. Jeg husker tydeligt, at ministeren ved førstebehandlingen talte om en gentlemanaftale, og jeg husker også, at ministeren ved andenbehandlingen talte om, at det var regeringens problem at få aftalt med kommunerne, hvordan vi skulle få den økonomiske ligestilling igennem.

Udvalget har, i den tid der er gået siden andenbehandlingen, fået nogle henvendelser fra kommunerne, som gør os opmærksom på, at der ikke er nogen reel ligestilling i de tilbud, regeringen kommer med til kommunerne. Det har vi i Socialdemokratiet svært ved at forstå. Vi synes, det er en del af forliget, at der skulle være udgiftsneutralitet samlet for den offentlige sektor i 1993.

Vi mener også, at det var et klart incitament for kommunerne til at tage flere praktikanter i, at de fik ligestilling på det økonomiske område. Først og fremmest er der tale om lovstof – når vi taler om lønrefusion til social- og sundhedsuddannelserne – som ikke er med i lovforslaget. Det er vi endnu mere uforstående over for, idet ministeren under behandlingen af sagen selv har foreslået, at det skulle være en del af loven. Derfor vil vi gerne have nøje belyst her fra talerstolen, hvor vi placerer det ansvar. Er det finansministeren, eller er det undervisningsministeren, der ligesom springer på vægtskålen her i den sidste del?

Yderligere har vi i Socialdemokratiet haft en holdning til arbejdsmarkedets parters betaling af lærlingelønningerne. Vi vil én gang til gerne fastholde, at vi ikke her i Folketinget skal blande os i overenskomstforhandlinger. Det er de voksne nok til selv at klare.

Ebba Strange (SF):

Forslaget om praktikpladser og praktikpladsforliget har været tilbage i udvalget mellem anden og tredje behandling, og der er afgivet en tillægsbetænkning. I tillægsbetænkningen har udvalget optrykt en henvendelse, vi har fået fra Kommunernes Landsforening, og et svar fra undervisningsministeren.

Jeg vil godt sige på SF's vegne, at den måde, problemet med kommunerne er søgt løst på, stadig væk er helt utilfredsstillende.

Når man har skullet tackle kommunernes problemer i denne forbindelse, har man lavet nogle beregninger over, hvor mange ansatte der er. Beregningerne inddrager både lærere, som ikke på noget tidspunkt kan være omfattet af denne ordning – de får ingen praktikanter og kan ingen tage – og de mennesker, der er i beskæftigelsesarbejde, og de kan heller ingen praktikanter tage og kan heller ikke spille nogen større rolle i denne forbindelse.

[Ebba Strange]

Tanken bag hele lovforslaget er jo, at vi opkræver arbejdsgiverbidrag på baggrund af, hvor mange ansatte der er, fordi vi mener, at der skal være et antal praktikanter, der svarer til antallet af ansatte. Men når man så inddrager både skolelærere og beskæftigelsesfolk i antallet af ansatte, er det klart, at vi kommer op på nogle arbejdsgiverbidrag, som bliver alt for høje. Jeg tror, det er en af grundene til den store ekstra udgift til kommunerne.

Vi har været enige om i forliget, at vi gerne ville inddrage kommunerne under denne ordning. Det har været en del af hele aftalen. Men jeg kan ikke lade være med at overveje her ved tredje behandling, om vi ikke kunne gøre noget helt andet, hvis vi ikke får et helt klart svar fra undervisningsministeren eller finansministeren, nemlig afbryde tredjebehandlingen og sige: Jamen o.k., så træder loven ikke i kraft for kommunerne, før der foreligger en aftale.

Jeg synes ikke, vi som lovgivere kan være bekendt at sende dette ud til kommunerne, når hele finansieringen er så uafklaret. De har mange økonomiske problemer i forvejen. De vil for så vidt gerne have denne ordning, men de vil selvfølgelig også gerne have nogle vilkår, der er mere ligelige og mere rimelige end dem, der foreligger.

Vi drøftede i udvalget et ændringsforslag, der skulle give i det mindste lønrefusion. Det fortæller undervisningsministeren at han selv har foreslået. Hvis det er blevet afslået fra kommunernes side – og det kan jeg forstå på ministerens svar at det er – må det, så vidt jeg kan regne ud, hænge sammen med, at man ikke har villet lytte, men har sagt: Hvis I får den lønrefusion, så får I ingen DUT, så får I ikke mere ud af det her.

De to ting, jeg har nævnt, er i hvert fald med til at gøre beregningerne skæve.

Jeg vil afvente undervisningsministerens og eventuelt finansministerens svar på disse ting, altså et konkret bud på, hvad regeringen agter at gøre andet end at vente til de generelle DUT-forhandlinger. Hvis svaret er: Vi venter til de generelle DUT-forhandlinger – så vil jeg foreslå, at vi afbryder tredjebehandlingen og får lovforslaget tilbage i udvalget. Så ved jeg ikke rigtig, hvad vi skal, men vi kunne gøre det, at vi sagde, at så træder loven først i kraft for kommunerne, når vi er blevet enige om, hvordan det skal finansieres.

Køpke Christensen (FP):

Da vi for efterhånden lang tid siden behandlede det, der hedder praktikpladskompen- serende undervisning, var vi det eneste parti, der tog klart afstand fra disse andenrangsuddannelser. Vi mener, at håndværket i Danmark har tradition for at være et af verdens bedste håndværk, og derfor var vi meget modstander af at give nogen en andenrangsuddannelse i sin tid ved at indføre PKU.

Lige så vel er vi også imod det, der ligger her. For at sige det rent ud: Det makværk, der kommer fra nogle partier. Man fortsætter i den samme skure, som man startede i, i stedet for at prøve at lytte til erhvervslivet, til de prote- ster, der har været over det, der skete dengang, i stedet for at prøve at gå tilbage til det, der hedder de markedsøkonomiske vilkår, der kunne justere, hvor mange der er brug for i erhvervslivet, i stedet for at prøve at se på årsa- gerne til, at erhvervslivet ikke kan opsuge det antal elever, de burde.

Her er jeg ganske enig i, at naturligvis skal flere af de unge mennesker have en uddannel- se, også når det gælder erhvervsuddannelser- ne, som er erhvervslivets uddannelser, vil jeg kalde det, og som det er yderst vigtigt for sam- fundet at vi har. Uden et godt erhvervsliv har vi andre – og for den sags skyld undertegnede – inden for den offentlige sektor intet at have det i. Der er ikke noget, der giver, hvad skal vi sige, opgang i det danske samfund, hvis er- hvervslivet ikke har det optimalt.

Jeg vil sige i forbindelse med disse forslag, at vi nu har set, at selv undervisningsministeren, der som bekendt kalder sig meget liberal, går med ind i dette system. Det er det, vi er så kede af i Fremskridtspartiet: at også en minister, som vi må erkende vi ser meget op til som en af dem, der måske kommer Fremskridtspartiet nærmest i regeringen, efter at skatteministeren nu desværre skulle gå, kommer med sådan noget makværk som det, der ligger her.

Vi har haft en stor debat i det sønderjyske område med virksomheden Danfoss, der har dokumenteret, at de får nogle kæmpe eks- traudgifter på grund af det, der ligger her, og det har man så tilbagevist fra ministeriet, idet man har sagt: Jamen vi forudser jo, at PKU kører videre, og så kommer der så og så store udgifter med PKU, og det skal man tage højde for. Altså sådan noget diffust noget, som man ikke kan forholde sig til.

[Køpke Christensen]

Vi er meget, meget utilfredse med, at man nu gennemfører disse forslag, og ligesom vi fik ret med PKU i sin tid, vil det nok vise sig, at Fremskridtspartiet får ret med hensyn til de forslag, der her bliver kørt igennem.

Jeg kender godt argumentet fra regeringspartierne: Jamen vi skal jo se på de 90 mandater, og vi kan måske godt se, at der er nogle store problemer i det her, men vi må også se på sammensætningen af det danske Folketing.

Det er helt o.k. Jeg forstår godt disse argumenter, men en gang imellem føler man også, at regeringspartierne kunne råbe vagt i gevær og sige: Hertil og ikke længere. Nu er grænsen for det acceptable nået.

Det har desværre ikke lydt fra regeringen i denne sag og heller ikke tidligere med hensyn til PKU-undervisningen, og det er det, der er så tragisk.

Jeg lytter som erhvervsskolelærer til arbejdspladserne også på de erhvervsskoler, vi har. Jeg har været ude at besøge erhvervsskoler, hvor de har lavet noget alternativt med hensyn til PKU, så de så vidt muligt kommer til den reelle arbejdsplads osv., men alle steder siger de: Det var nu bedst med en rigtig læreplads. Det er nu det bedste for eleverne. Veksellundervisning – det hørte vi også i sin tid fra Socialdemokratiet – var nu det bedste.

Men hvorfor gør man så ikke det, der er det reelle, nemlig ser på, hvad vi kan gøre for, at erhvervslivet får incitament til at opsuge flere elever? Det taler man ikke så højt om. Det glemmer man fint, man går den anden vej og siger: Nu må vi på en eller anden måde presse erhvervslivet til at kunne se det økonomisk fornuftige i at optage flere. Det er det, man gør. Det er klart, at visse inden for erhvervslivet så vil sige: Jamen vi kommer alligevel til at betale. Vi kan lige så godt opsuge nogle flere elever.

Men det, jeg ved førstebehandlingen klart og tydeligt sagde, var, at det parti, der i hvert fald kalder sig arbejderparti her i Tinget, Socialdemokratiet, erkender, at der ikke kommer flere arbejdspladser ud af den enkelte virksomhed, selv om man lægger pres på virksomhederne for at få dem til at optage flere unge mennesker.

Der kommer ikke flere arbejdstimer ud af den enkelte virksomhed, så den meget, meget enkle og logiske konsekvensberegning er, at

der er andre, der må ud af virksomhederne. Det er de uddannede, man får ud i arbejdsløsheden, og her er det, Fremskridtspartiet siger: Har vi virkelig et Socialdemokrati, der kalder sig arbejderparti, og som nu er med til at få flere arbejdsløse i dette samfund? Det er det, det reelt drejer sig om. Jeg forstår godt, at det ville man ikke meget gerne drøfte under førstebehandlingen, men vi fik dog en erkendelse fra Socialdemokratiets ordfører – det kan man se i Folketingstidende – af, at der ikke kommer flere arbejdspladser ude i den enkelte virksomhed. Ergo har man erkendt, at flere arbejdsløse er følgen af det, man nu indgår forlig om.

Danfoss, som jeg henviste til tidligere, har så sent som i dag i JyskeVestkysten erkendt, at dette er resultatet. Der er nogle store ekstraudgifter for erhvervslivet, og hvem skal så betale disse ekstraudgifter? Jamen er det med til at give ekstra arbejdspladser her i samfundet? Er det med til at få hjulene i gang for at få større eksport til udlandet, som der tales så meget om også fra regeringspartierne side?

Her fristes jeg til at sige, at det er det, vi hører gang på gang særlig fra regeringspartierne: Erhvervslivets hjul skal i gang. Ikke desto mindre accepterer man . . . ! Jeg forstår, jeg forstår, ministeren behøver ikke at komme herop og sige: Jamen vi skal tænke på de 90 mandater. Jeg forstår det godt, men jeg siger bare, at der må også være en grænse, og så vil jeg spørge ministeren: Hvornår er grænsen nået for, hvad det acceptable er? Man kan ikke sige, at vi skal have hjulene i gang, og samtidig lægge ekstra byrder på erhvervslivet. Men man fortsætter ud ad glidebanen, og det bliver værre og værre.

Jeg synes efterhånden, det er meget deprimerende. Som nogle af kollegerne siger på erhvervsskolerne, ser det altså efterhånden håbløst ud, fordi man kommer længere og længere ud, og hvornår kommer vi tilbage til det normale system igen?

Så kan man sige: Jamen den dag der er brug for arbejdskraften, bliver den opslugt automatisk. Så venter vi på den tid, men det er utilfredsstillende særlig for lønarbejderne i 30-40-årsalderen, der måske får at vide af arbejdsgiveren: Desværre, der er ikke flere arbejdstimer til dig, vi skal have nogle unge mennesker ind nu, og du må desværre tage hjem til din kone og fortælle, at nu er det altså slut med arbejde på den arbejdsplads. Jeg synes, det er

[Køpke Christensen]

yderst deprimerende for lønmodtagerne i dette samfund, men prøv for en gangs skyld – det er måske ikke så meget undervisningsministeren, der her er tale om, men andre ministre i regeringen – at kigge på, hvad vi gør, for at erhvervslivet får tilfredsstillende økonomiske vilkår, så det kan konkurrere og eksportere lidt mere, og så vi også for de unge mennesker i samfundet kan få hjulene i gang.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Socialdemokraterne bliver tit beskyldt for at være betonsocialdemokrater, men jeg har sådan en fornemmelse af, at betonen er ved at flytte sig lidt.

Jeg synes, at der skal nytænkning til, og dette tiltag for at rette op på praktikpladssituationen er et vældig godt skridt i den retning.

Jeg synes også, det lyder smukt, når hr. Køpke Christensen siger, at hvis bare erhvervslivet kunne opsluge de unge mennesker, kunne vi få nogle rigtige pladser ud af det og ikke de dér andenrangsuddannelser, som hr. Køpke Christensen kalder dem. Hvordan? Jeg har ikke fra Fremskridtspartiets side fået noget som helst forslag til, hvordan vi kunne løse problemet, og det kunne jeg godt tænke mig at vide. Hver eneste gang tordner Fremskridtspartiet, at vi skal afskaffe PKU'en. Gerne for min skyld, hvis erhvervslivet kan løfte opgaven!

Det er utroligt, at hr. Køpke Christensen kan blive ved med at fastslå, at PKU ikke har sin berettigelse, og det er endnu mere utroligt, at erhvervslivet ikke kan tage imod lidt sund fornuft, for hvis vi ikke havde lavet denne ordning, vi nu er i gang med at vedtage, ville erhvervslivet blive yderligere belastet ved, at vi lændede os tilbage og bare videreførte den bestående PKU-ordning. Jeg synes, det er skamligt, at erhvervslivet vil give et helt forkert billede af den virkelighed, vi står over for.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Fru Anne-Marie Meldgaard lægger nu op til, at jeg skal bruge en del tid på at fremføre Fremskridtspartiets program.

Som det eneste parti i Tinget kommer vi med en alternativ finanslov. I modsætning til andre partier i Tinget, f.eks. SF, er vi det parti i

historien, der ikke bare siger, hvordan vi vil gøre, men også lægger tal for det. Jeg tror nok, at fru Anne-Marie Meldgaard var klar over, at vi som det eneste parti faktisk fremlægger alternative tal for, hvordan vi skal få hjulene i gang herhjemme.

Det er vores holdning, at vi skal give skattelettelser i samfundet ved at hæve den skattefri bundgrænse, men for at vi kan gøre det, er det klart, at det offentlige forbrug skal ned. Jeg er selv offentligt ansat, men jeg er klar over, at det offentlige forbrug skal ned, for vi, der er offentligt ansat, ved alle sammen mere eller mindre, at der kan effektiviseres, så der skæres ned på det offentlige forbrug, for den sags skyld også uden at det gør ondt, fordi det, man skal tænke på, er, at når vi sætter det offentlige forbrug ned, åbnes der mulighed for skattelettelser. Når man giver erhvervslivet og lønmodtagerne skattelettelser ved at hæve den skattefri bundgrænse, er det klart, at det er med til at holde lønningerne i åve.

Det, det drejer sig om for lønmodtagerne, er, hvad de får med hjem i lommen, og ikke, hvad der står først på skatteskemaet, for det ser altid pænt ud. Vi har tidligere hørt også fra ministre i denne og tidligere borgerlige regeringer, at det er den vej, vi skal gå. Hvis vi gør det, kommer der flere hjul i gang, og så kan man få større eksport, der giver flere – også unge – beskæftigede, og så kommer vi ind i en positiv cirkel, og det er det, det handler om.

Fremskridtspartiet skal på et tidspunkt også nok få ret på dette punkt.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg er glad for, at hr. Køpke Christensen i sit første meget lange indlæg gav en rigtig fremsstilling af mit svar vedrørende virkningerne for Danfoss af de forslag, som nu forhåbentlig vedtages ved tredje behandling; det var en rigtig gengivelse, som jeg ikke behøver at gentage.

For fru Anne-Marie Meldgaards og hendes partis egen skyld vil jeg vælge den diplomatiske løsning at lade være med at kommentere hendes indlæg. Det er i orden at bede om ændringer af forlig, men så skylder man sine forligspartnere en særlig hensynsfuld adfærd, og derfor vil jeg undlade at kommentere fru Anne-Marie Meldgaards indlæg.

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Til fru Ebba Strange vil jeg sige det samme, som jeg sagde ved andenbehandlingen, hvor jeg synes, jeg både var klar og pædagogisk: Regeringen har klart erkendt – det står også i udvalgsbetænkningen – at kommunerne med føje kan sige, at de her foreliggende tre lovforslag berettiger til en drøftelse mellem kommunerne og staten om en eller anden form for kompensation til kommunerne.

Jeg har også åbent og ærligt gjort rede for, at jeg gentagne gange har forhandlet med Kommunernes Landsforening, at der var fremsat tilbud, og jeg har tilmed i betænkningen accepteret, at det kan skrives, at jeg ikke har benægtet, at jeg under forhandlingerne har tilbudt at give også de kommunale elever i sundheds- og socialuddannelserne refusion for en del af lønnen under skoleophold. Det er fuldstændig rigtigt, og vi har også givet enkelte andre tilbud.

Regeringens synspunkt var, at hvis vi skulle lave en handel her og nu med kommunerne, skulle det være en endelig handel, og vi syntes, vi gav et vældig godt tilbud, men kommunerne forbeholdt sig ret til under alle omstændigheder at føre sagen frem under kommuneforhandlingerne, og derefter siger regeringen, at så vil vi gerne have lov at drøfte det hele under kommuneforhandlingerne. Vi prøver ikke at løbe fra noget som helst, heller ikke fra de tilbud, vi har givet, men jeg vil gerne føje til, at regeringen foretrækker en generel kompensation til kommunerne frem for en mere bureaukratisk ordning med refusion af en del af lønnen; så også af den grund synes vi at sagen hører hjemme under kommuneforhandlingerne. Jeg kan hilse fra indenrigsministeren og sige, at den slags sager altid bør løses i forbindelse med kommuneforhandlingerne, for ved kommuneforhandlingerne om de generelle forhold mellem stat og kommune er der så mange gynger og karruseller, så mange elementer, at uretfærdighederne fra kommune til kommune derved bliver mindre, end hvis man løser de enkelte spørgsmål hver for sig.

Jeg håber, at jeg hermed har illustreret regeringens meget gode vilje til at finde en løsning med kommunerne i sammenhæng med alle de andre ting mellem regeringen og kommunerne, som Folketinget også har lagt på bordet. Der kan snart sagt ikke vedtages noget lovforslag herinde, uden at det påvirker kommunernes

økonomi, og det samles sammen og drøftes én gang om året, og når der gives kompensation, gives den med tilbagevirkende kraft. Sådan er det, så der er ingen, der bliver snydt.

Men én ting må jeg sige helt åbent og ærligt, nemlig at nogle arbejdsgivere og kommuner vil tjene på det og andre tabe; man kan ikke garantere, at alle stilles lige. Sådan er det!

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Skal vi nu ikke være helt fair og oprigtige og sige til ministeren, at i sidste ende taber alle på den måde, det bliver finansieret på. Pengene skal ind et eller andet sted, og derfor tror jeg nok, at ministeren vil erkende, at til syvende og sidst vil alle tabe også på denne ordning. Når man vedtager større offentlige udgifter, f.eks. PKU, taber alle på det. Det, jeg har understreget kraftigt, er – og dér er jeg nok i den meget specielle situation at måtte sige, at vi måske er enige med Socialdemokratiet – at vi skal gøre noget ved arbejdsløsheden og noget for at bevare arbejdspladser.

Jeg har ikke fået svar fra Socialdemokratiets ordfører på det, jeg sagde tidligere, nemlig at det, vi er så deprimerede over, er, at resultatet af det her vil blive, at når man presser arbejdsgiverne til at tage flere unge ind, kommer der flere uddannede arbejdsløse ud i den anden ende af systemet. Det er en meget enkel og logisk beregning, som jeg godt forstår at Socialdemokratiet ikke har kommenteret, for den er meget ømtålig for Socialdemokratiet. Det er nemlig konsekvensen af systemet, og så kan Socialdemokratiet sige, at vi skal gå ind for nytænkning osv., men skal det absolut gå ud over de arbejdsløse, at man skal have nytænkning i Folketinget?

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Først til hr. Køpke Christensen. Selvfølgelig er det ikke noget ømtåligt spørgsmål for Socialdemokratiet at tale om ledighed. Det er det største problem, vi har her i landet, og vi er villige til i enhver situation at gøre noget konstruktivt for at bekæmpe det. Jeg synes, det er lidt for billigt af Fremskridtspartiet at bruge netop en sådan sag, hvor vi vil prøve at skabe uddannelsespladser for nogle unge mennesker,

[Anne-Marie Meldgaard]

til at hegle på et andet parti for, at det er med til at fremme arbejdsløsheden.

Mit andet punkt er til finansministeren. Jeg har lidt svært ved at forstå de papirer, vi har fået i denne sag, så jeg bliver nødt til at spørge finansministeren, om der under forhandlingerne med Kommunernes Landsforening om den fælleserklæring, der blev lavet den 24. november, har været en uklarhed eller drøftelser, om den udgiftsneutralitet, vi taler om i praktikpladsforliget, også gælder for kommunerne.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Jeg er ked af, at man skal klandres af Socialdemokratiet for at være billig, når man taler de arbejdsløses sag. Så synes jeg nok, at grænsen er nået. Jeg har tidligere sagt, at det er en yderst tragisk situation for Danmark med alle de arbejdsløse, vi har, og derfor siger jeg, at vi må gøre noget for at få hjulene i gang i erhvervslivet. Det gør man altså ikke ved at pålægge hverken arbejdsgiverne eller skatteyderne ekstra udgifter til PKU osv., men ved at lette skatte trykket, og det kan vi kun gøre, når vi også indskrænker det offentlige forbrug. Det er klart, at vi også skal påvise, hvor pengene kommer fra, men det vil hurtigt, meget hurtigt endda, vise sig at give ekstra beskæftigelse i erhvervslivet, og det er som sagt det og ikke den offentlige sektor, vi til syvende og sidst skal leve af.

Jeg vil bare klart og tydeligt sige, at det handler om at få indskrænket de offentlige udgifter og også de udgifter, erhvervslivet har; derved fås et incitament til at få hjulene i gang, få beskæftiget også unge mennesker og så bevare dem i beskæftigelse, der allerede i dag er på arbejdspladserne. Den store fejl ved dette er, at de, der allerede er beskæftiget i dag, må se sig om efter et nyt arbejde, som desværre ikke er der.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Det tegner til at blive en arbejdsløshedsdebat i stedet for et spørgsmål om praktikpladser, men jeg kan da ikke være utilfreds med, at hr. Køpke Christensen gentagne gange taler om at sætte hjulene i gang. Det er netop Socialdemokratiets politik, så hvis vi kan få støtte

til det, synes jeg, det er helt fint. Men der er i hvert fald noget fundamentalt rigtigt i det, hr. Køpke Christensen siger om vores holdning: Socialdemokratiet er ikke interesseret i, at den offentlige sektor i den grad, som hr. Køpke Christensen ønsker, skal udhules, og vi tror ikke, det er den rigtige vej til at fremme beskæftigelsen.

Ebba Strange (SF):

Jeg er helt enig med undervisningsministeren i, at en del af meningen med denne lov er at give arbejdsgiverne et incitament til at tage flere praktikanter, og at der derfor vil være nogle, der taber, og nogle, der vinder; det er vi enige i.

Når jeg synes, det var en god idé, at forslaget kan komme til at gælde for kommunerne, er det, fordi kommunerne også skal have et incitament til at tage flere elever. Jeg forlanger ikke en fuldstændig balance; der må godt være det spil i det, at tager man flere elever, får man altså også mere ud af det.

Der er bare den forskel på offentlige arbejdsgivere og private arbejdsgivere, at kommunerne har en lang række forpligtelser, som Folketinget har pålagt dem, bl.a. at skaffe alle de mange unge mennesker og arbejdsløse ud i beskæftigelsesprojekter, og at tælle dem med som ansatte i en beregning af, hvor stort arbejdsgivertilskud man skal betale, forekommer mig urimeligt.

Jeg synes derfor, at der til grund for de beregninger, man åbenbart opererer med, ligger nogle ting, som jeg synes er dybt uretfærdige over for kommunerne. Kommunerne er ikke private virksomheder, de har nogle samfundsmæssige opgaver, de skal løse ved siden af deres almindelige virksomhedsarbejde, og det var det, jeg prøvede at sige; så er jeg selvfølgelig helt enig i, at der også er forskel fra kommune til kommune.

Jeg vil sige til sidst, at det svar, jeg i øvrigt fik af undervisningsministeren, ikke bringer os ret meget længere end det svar, der allerede er optrykt i tillægsbetænkningen. Svaret fra regeringens side er, at man ikke foretager sig noget, før vi skal i gang med de almindelige kommuneforhandlinger.

Så vidt jeg ved, foregår forhandlingerne hen imod sommeren, og spørgsmålet er, hvor stort et incitament der så i den mellemliggende pe-

[Ebba Strange]

riode vil være for kommunerne til for alvor at gå i gang med disse ting og arbejde med på lovens gennemførelse. Jeg er bange for, incitamentet ikke er særlig stort, og det er en skam. Jeg tror, at hvis man havde klaret disse økonomiske udeståender, inden vi vedtog loven, ville incitamentet have været et helt andet, og jeg er stadig væk uforstående over for, at man ikke kunne putte det ind i selve den lovgivning, som Folketinget har et ansvar for.

Jeg skal i øvrigt ikke blande mig i regeringens forhandlinger med kommunerne, men Folketinget har altså et ansvar for, at de love, vi sender videre, er gennemarbejdede, og at hele finansieringsdelen også er med. Det synes jeg ikke vi har gjort med dette lovforslag, og det er jeg ked af, men det lader ikke til, at vi kommer ret meget længere.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Det er klart, at det skal handle om det lovforslag, vi står med i dag, og det gør det i allerhøjeste grad også, for det vil betyde en ekstra byrde på erhvervslivet, som vil være med til at sætte andre ud af systemet. Vi vil også gerne sætte hjulene i gang, som fru Anne-Marie Meldgaard var inde på, men jeg tror ikke, vi kan blive enige, for man vil ikke fra Socialdemokratiets side være med til at skære det offentlige forbrug ned, og det er dér, problemet er.

I mange år har vi set, at Socialdemokratiet og andre her i salen ikke vil skære ned på det offentlige forbrug, og dér er problemet. Så er det, vi siger, at efter alle de forlig gennem historien, der har vist, at det ikke er lykkedes at få hjulene i gang herhjemme, er det vores opfattelse, at vi må gå en anden vej. Vi har i hvert fald bevis på, at det ikke er sket efter Socialdemokratiets opskrift. Men jeg understreger, at det i allerhøjeste grad også er det, lovforslaget drejer sig om, og man vil senere se, at det bliver et minus for de arbejdsløse.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan oplyse, at forhandlingerne med kommunerne traditionelt starter i marts og slutter i juni, så der er ingen tvivl om, at man allerede nu varmer op til dem, og det fornemmer jeg da også på den virksomhed, der har været i forbindelse med disse lovforslag.

Når forhandlingerne starter, siger det sig selv, at regeringen vil begynde med at fastholde, at den slags generelle afgifter, som vi taler om her, principielt ikke hører under det udvidede totalbalanceprincip, det såkaldte DUT-princip, men jeg siger principielt.

Dernæst vil vi fastholde, at meningen med ordningen er, at kommunerne skal have en tilskyndelse til at tage flere elever og lærlinge, og jo flere de tager, desto bedre bliver deres økonomiske stilling.

Jeg er ikke enig med fru Ebba Strange i, at vi ved at udskyde det til forhandlingerne med kommunerne svækker incitamentet. Hvis det ender med, at kommunerne får en eller anden generel compensation, vil denne jo ikke øge incitamentet; så incitamentet er der fuldt ud fra starten.

Det øvrige, som fru Ebba Strange sagde, kan jeg stort set tilslutte mig; også dette med, at kommunerne er bundet på så mange måder – jeg skulle hilse og sige fra de private arbejdsgivere, at det er de altså også – men jeg er i princippet enig i fru Ebba Stranges betragtninger, og derfor synes jeg også, at vi har været ret så konstruktive. Vi løber ikke fra noget, vi er helt åbne, vi skjuler ingenting, og i den ånd er forhandlingerne forløbet mellem mig og kommunerne, og i den ånd vil de generelle forhandlinger i marts også forløbe.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Det svar, undervisningsministeren gav fru Ebba Strange, bekymrer mig endnu mere. Jeg forstod på ministeren, at de generelle forhandlinger starter i marts og forventes afsluttet i juni måned, dvs. at kommunerne, som har vedtaget deres budgetter for 1993, overhovedet ikke aner, om de er købt eller solgt, og at vi udskyder det incitament, der skulle være for kommunerne til at antage elever, indtil vi ved, hvor vi står.

Jeg mener, at det netop var pointen i lovforslaget, at vi ville fastslå, at kommunerne var sikret en lønrefusion – og især på det område, som berører kommunerne meget, nemlig for så vidt angår social- og sundhedsuddannelserne. Så jeg synes, at efter det svar, ministeren nu har givet, står vi over for et endnu større problem.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg må gøre fru Anne-Marie Meldgaard opmærksom på, at sådan er det altid, når mellemværender mellem staten og kommunen skal afgøres. Da efterskolerne fik nogle gigantiske ekstra tilskud, fik de for det første ingen kompensation, og for det andet blev det på forhånd afvist af Folketinget overhovedet at drøfte det – det blev heller ikke drøftet.

I dette tilfælde lover vi pænt og ordentligt at drøfte det, på trods af at vi ikke er forpligtet til det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 126 stemmer (S, KF, V, SF, CD, RV, KRF og Hans Erenbjerg (UP)) mod 8 (FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Tredje behandling af lovforslag nr. L 105:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser. (For perioden 1. januar 1993 til 31. december 1995).

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 25/11 92. Første behandling 1/12 92. Betænkning 10/12 92. Anden behandling 16/12 92. Tillægsbetænkning 16/12 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 132 stemmer (S, KF, V, SF, CD, RV, KRF og Hans Erenbjerg (UP)) mod 8 (FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Tredje behandling af lovforslag nr. L 106:

Forslag til lov om skolepraktik i erhvervsuddannelserne.

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 25/11 92. Første behandling 1/12 92. Betænkning 10/12 92. Anden behandling 16/12 92. Tillægsbetænkning 16/12 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 130 stemmer (S, KF, V, SF, CD, RV, KRF og Hans Erenbjerg (UP)) mod 8 (FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Tredje behandling af lovforslag nr. L 90:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Udvidelse af forsøgsreglerne).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 18/11 92. Første behandling 24/11 92. Betænkning 10/12 92. Anden behandling 16/12 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.